

De Metropoolregio komt er aan!

Hoe Amsterdam de Binnenduinrand inpalmt

‘De Binnenduinrand (BDR) is van ons allemaal’. Dat is de eerste zin van het ‘Ontwikkelperspectief Binnenduinrand’ dat onder de subtitel ‘Gedeelde weelde’ de geesten in onze regio rijp moet maken voor een machtsovername door Amsterdam. Onze hoofdstad groeit immers uit haar voegen, ziet de grenzen naderen van bouw- en recreatiemogelijkheden en moet de boer op om haar belangen elders onder te brengen.

En wat is dan mooier dan je te ontfermen over een stuk zee en een prachtig stuk natuurgebied om de hoek. Dat neem je niet in beslag, maar je maakt een ‘ontwikkelperspectief’, waarin je betrokken gemeenten laat zeggen dat ze niet kunnen wachten, totdat de noodlijdende hoofdstad de regie overneemt. Daar staan immers wat cadeautjes tegenover: meer inwoners (bouwmogelijkheden voor gemeenten), meer natuurbeheer (zeggenschap over natuurgebieden voor natuurorganisaties), meer recreatie (fijn voor ondernemers), betere ontsluiting ofwel meer wegen, fiets- en wandelpaden (voor iedereen). Immers: de Binnenduinrand is van ons allemaal. ‘Gemeentegrenzen zijn daarbij niet relevant. Wij ervaren de Binnenduinrand als een gedeelde weelde’, staat vooraan in het rapport. Dat we het maar weten.

Bloemendaal is de eerste regiogemeente, die met wat kanttekeningen op 31 oktober heeft ingestemd met de ambitieuze veranderplannen van de Metropool Regio Amsterdam (MRA).

Wat vooraf ging

Voor het grote publiek was de benaming ‘Amsterdam Beach’ het eerste signaal van een directe Amsterdamse inmenging in bestuurlijk Zuid-Kennemerland. Hoezo ‘Amsterdam Beach’?

We gaan naar het strand in IJmuiden, Bloemendaal of Zandvoort. Toch! Maar nee hoor. In een ambitieus toekomstbeeld zien de deelnemende gemeenten (Haarlem, Velsen, Zandvoort, Bloemendaal, Heemstede) grootse perspectieven om hun eigen dromen te verwezenlijken. Maar dat zijn vooral de dromen van ijdele bestuurders.

In een eerdere versie van dit rapport wemelde het nog van de economische voordelen, die een inbreng van Amsterdam voor de Binnenduinrand zou hebben. Meer bouwen, meer wegen, meer recreatie en ga zo maar door. Dat is in de nieuwste versie van het Ontwikkelperspectief allemaal omsluierd met voorzichtige woorden. Zoals: het landschap moet leidend zijn, het toekomstbeeld is een integrale visie en: wij schetsen een gewenste ontwikkelingsrichting. Wie tussen de versluieringen door leest, stuit op verstrekkende ambities: ‘kustplaatsen worden Amsterdam Beach’, ‘het verzorgingsgebied BDR wordt opgenomen in de MRA’, ‘marketing en promotie van de BDR gebeurt vanuit de MRA’, ‘nieuwe oost-west verbindingen in de hele regio en betere fietsverbindingen’. De regio wordt ingepakt met een ‘robuust watersysteem’ (?), ‘beter recreatief netwerk’, ‘het versterken van buitenplaatsen’ (onderkomens van voorheen rijke Amsterdam-

mers) en wat bouwmogelijkheden. De kust dient vooral ontwikkeld te worden voor toerisme en recreatie.

Dat leidt, als we even wat gedetailleerder ingaan op sommige voornemens, tot de aanleg van 'parkways' door het duin, de komst van een Wind Water Beach in IJmuiden ofwel een zogenoemd 'raw beach', een Sun Kissed Beach in Bloemendaal en een Bubbling Beach in Zandvoort. De binnenstad van Haarlem wordt voortaan gekarakteriseerd als het 'sfeergebied Old Haarlem'. Zie de wethouders van blijdschap springen achter het raam. Het samenvoegen van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland met het gebied van de AWD leidt tot één groot Nationaal Park, genoemd Dutch Dunes. Ben benieuwd of Waternet en PWN daar blij over zijn.

Het brengt mij tot de reden, waarom we in de Fitis schrijven over dit onderwerp. Ik vroeg me namelijk af hoe de natuur er uitspringt in deze ambitieuze MRA-plannen. Belabberd, moet ik constateren. Weliswaar hebben de samenstellers hun uiterste best gedaan om de schoonheid van het landschap te promoten, maar aan zinvolle natuurbescherming wordt inhoudelijk geen woord besteed. Eigenlijk niet zo gek, want als je eerst een ontwikkelingsnota schrijft met onderhuids grote economische belangen dan kun je niet zomaar de natuur een mooie plek geven in dezelfde maar meer versluisende tweede versie van de nota.

Natuur komt er, kortom, bekaaid af in deze 'gedeelde weelde' van het Ontwikkelperspektief. De meest verstrekkende uitspraak in deze nota is dat 'open gebieden' open moeten blijven. Een loffelijk streven, ware het niet dat zo'n kreet nauwelijks beleid vergt en nog makkelijker verwaarloosd kan worden. Kritiek is echter niet gewenst. Pagina 15: 'Wie niet meewerkt, maakt geen zorgvuldige

afweging van belangen. Niets doen leidt tot achteruitgang van de kwaliteit van het landschap'. (!!??)

Her en der in de nota zie je soms dat andere belangen zwaar mee wegen in de 'gedeelde weelde'. In hoofdstuk 1 wordt uit de doeken gedaan dat een nieuwe visie op de Binnenduinrand nodig is om verrommeling van het landschap in het verleden te herstellen. Wat precies, wordt niet aangegeven. Bovendien is de nieuwe visie nodig om te voldoen aan het economisch groeiscenario van de Metropool Regio Amsterdam, waarin is afgesproken dat er nog 250.000 huizen bij moeten komen. U begrijpt: ook het Noordzeekanaalgebied en de Binnenduinrand zullen daar een bijdrage aan moeten leveren!

De schrijvers van het Ontwikkelperspektief hebben geen goed woord over voor 'het tegengaan van ruimtelijke ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld 'het op slot gooien van gebieden voor het bouwen van huizen'. Zij geven er de voorkeur aan zaken 'in groot verband' te bekijken. Immers: 'Wie niet meedoet, tast de Binnenduinrand aan!' Het zijn dit soort rare redeneringen, die twijfels over de goede bedoelingen van de initiatiefnemers alleen maar doen toenemen. Het maakt allemaal niet blij. Kreten als 'biodiversiteit vergroten', 'het stimuleren van inheemse plantensoorten' en 'het natuurlijke karakter behouden' zijn tegenwoordig zo vaak gehoord, dat ze zonder precieze invulling vrijwel elke betekenis verliezen. Als je dan ook nog leest dat gestreefd wordt naar 'de ontwikkeling van toerisme en recreatie met behoud van rust en ruimte' krijg je nog meer het gevoel dat er veel tekst vanwege de tekst in de nota is opgenomen. Een uitlating als 'het streven naar het verbreden van het circuitgebied' laat echter aan duidelijkheid niets te wensen over. Ook hier had makkelijk achter

kunnen staan 'met behoud van rust en ruimte'. Dan waren de opstellers in elk geval consequent geweest.

De samenstellers van de nota zijn in het algemeen vertegenwoordigers van de betrokken partijen. Je zou daarom veronderstellen dat een dikke meerderheid het eens is met dit verhaal. Dat baart zorgen. Vooral voor de natuur. Die lijkt

er weer het meest bekaaid van af te komen.

Er is echter nog een beetje hoop op een betere uitkomst van deze plannensmederij: 'De financiering is nog allesbehalve zeker'.

■ *Jan Kuys*